

LUBELSKÉ NOVINY

2. polrok 2016

Kultúrny dom v Ľubeli ožil 4. decembra 2016 Vianočnými trhmi. Spolupráca miestnej školy, Obecného úradu a Únie žien pri organizovaní trhov má už svoju tradíciu. Skoro dvadsiatka predajcov predviedla svoju kreativitu. Prvýkrát sa do predaja zapojili aj rodičia z materskej školy, ktorí chcú zisk použiť na jej zveľadenie. Ako je už zvykom, šikovné mamičky ponúkali koláčiky v cukrárni. Členky Únie žien rozvoňali sálu vianočným punčom a o hudobnú kulisu sa postaral DJ Goliaš.

Pokračovanie na str. 2.

MIKULÁŠ ZAVÍTAL NA VIANOČNÉ TRHY

Deťom rozdal balíčky Mikuláš s čertom a talentované škôlkárky mu na oplátku predviedli krátky kultúrny program. Deviataci touto akciou spojili príjemné s užitočným a výťažok z tomboly, cukrárne a predaja výrobkov využijú na koncoročný výlet do Prahy. Ďakujeme všetkým, ktorí nám spríjemnili druhú adventnú nedeľu a poctili nás návštevou na tejto príjemnej akcii.

-em-

Krásne a požehnané vianočné sviatky, nech nás betlehemské svetlo a radosť z narodenia Spasiteľa ovplyvňujú v každodennom živote roka 2017! Aby láska, tolerancia, porozumenie a ochota pomôcť boli súčasťou každého všedného aj sviatočného dňa...

Vám želá redakčná rada Ľubelských novín

Milí spoluobčania,

v rýchlom behu našich uponáhľaných dní sú pred nami opäť vianočné sviatky a s nimi aj čas pozrieť sa naspäť a hodnotiť, aký bol ten rok uplynulý. Zvlášť v tomto vianočnom období sa človek zamýšľa nad prežitým rokom, spomína na chvíle, ktoré ho potešili, ale aj na chvíle, na ktoré by najradšej zabudol.

Sme ale aj v polovici funkčného obdobia našej obecnej samosprávy a verím, že postupne spoločne naplníme predstavy v tom, ako sa naša obec vyvíja, ako sa nám v nej žije a čo plánujeme do ďalších rokov. Chcem vám poďakovať za dôveru a teší ma váš záujem o veci verejné, ale aj pomoc, ktorou sa zapájate do rôznych obecných aktivít nielen na poli spoločenskom, kultúrnom alebo športovom. Tento rok bol aj rokom volebným, chcem sa vám úprimne poďakovať za podporu v parlamentných voľbách a aj výsledok v našej obci bol pre mňa povzbudením.

Okrem podujatí, ktoré sú opísané na ďalších stranách Ľubelských novín, sme v našej obci spoločne s poslancami obecného zastupiteľstva riešili aj územný plán obce, administratívnu prípravu výstavby nájomného bytového domu, ale snažíme sa aj o zachovanie detskej ambulancie. Najväčšiu pozornosť sme venovali skrášleniu vstupu do obce a zrealizovali sme kompletnú rekonštrukciu priestoru autobusovej zastávky „Na Váhe“. Zdanlivo jednoducho vyzerajúca stavba odkryla aj mnohé neočakávané úpravy - napr. staticky nevyhovujúce betónové bloky po oboch stranách sa museli kompletne zbúrať a vybetónovať nové, natrafili sme na značne poškodené potrubia a odvodnenie pod samotnou zastávkou, ktoré sme kompletne vymenili. Ale myslím si, že sa nám dielo, ktoré má aj historickú výpovednú hodnotu, podarilo kvalitne skultúrniť.

V roku 2017 sú pred nami ďalšie výzvy - už samotná výstavba nájomných bytov, pokračovanie v procese získania stavebného povolenia a následne podanie projektu na vybudovanie kanalizácie Ľubela - Liptovské Kľačany na Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Toto sú len dve hlavné priority, ktorým sa budeme naplno venovať. Popritom chceme pripraviť projekt obnovy parku za zdravotným strediskom, ktorý by sa mal stať akýmsi „parkom oddychu“ pre všetky vekové kategórie; po údržbárskych prácach na zvoničkách a Dome smútku, budeme pokračovať údržbou budovy zdravotného strediska.

Nechcem byť v tomto vianočnom čase kritický, ale aj mňa trápi zlý stav našich miestnych komunikácií, ale komplexné riešenie vidíme až po odkanalizovaní obce, a bohužiaľ, aj častý neporiadok pri zberných nádobách pre separovaný odpad. Skúsme aj vo svojom okolí pomôcť pri skrášení priestorov, veď tu spoločne všetci žijeme.

Vo vianočnom čase si nielen deti, ale aj my dospelí, radi dávame rôzne predsavzatia a želania. Želajme si hlavne pevné zdravie, pokoj v rodinách a v medziľudských vzťahoch a žime každý deň v optimizme a bez hádok.

Prajem vám, milí moji Ľubelci, krásne a ničím nerušené vianočné sviatky a nech vás všetko dobré sprevádza aj v nasledujúcom roku.

*Ing. Erik Gemzický, PhD.
starosta obce*

ŠTEDRÝ DEŇ

Štedrý deň je pre mnohých z nás snáď najkrajším dňom v roku. Všetko je vtedy akési krajšie, voňavejšie, ľudia majú k sebe bližšie, sú milší, rodina je súdržnejšia. Štedrým dňom končí adventné obdobie a začína obdobie vianočné.

Pre označenie tohto nevšedného dňa v roku sa v rôznych lokalitách Slovenska predovšetkým v minulosti používali názvy Kračún, Kračun, Kračuň, Dohviezdny deň, Pôstny deň, Vilija. U kresťanov je to deň pôstu pred narodením Ježiša Krista – pred Štedrým večerom. Štedrý večer je u niektorých kresťanov (napr. rímskokatolíkov) vyvrcholením adventu a zároveň začiatkom vianočných sviatkov. Štedrým večerom sa v rímskokatolíckej cirkvi končí pôst a polnočnou omšou sa začína sláviť Božie narodenie.

Celý Štedrý deň bol (a aj je) prípravou na Štedrý večer, tak po stránke duchovnej, ako aj materiálnej. Pripravovalo sa jedlo na štedrú večeru, ktorá má aj dnes niekoľko chodov (jedál), zdobil sa vianočný stromček (jablčkami, orechmi a medovníkmi), ktorý tiež dodnes patrí k tradícii Štedrého dňa. V rodinách sa robil betlehem (alebo sa už hotový betlehem uložil pod vianočný stromček). Počas celého dňa sa dodržiaval pôst (v mnohých rodinách sa dodržiava dodnes – až do polnočnej svätej omše) a spomínalo sa na predkov. Aj dnes takmer všetci z nás navštevujú počas Štedrého dňa cintorín a na hrobch svojich blízkych zapália sviečku a spomínajú na nich v modlitbách. V minulosti chodili v tento deň po domoch koledníci. Pod štedrovečerný stôl sa kladli železné nástroje na zabezpečenie dobrých pracovných výsledkov, zdravia a sily v nasledujúcom roku. Okolo nôh stola bola obtočená reťaz, ktorá mala upevniť zdravie a súdržnosť rodiny. Večera sa začínala tak, že každý dostal pohárik hriatej pálenky (v Ľubeli nazývanej aj škvarková). Gazda urobil prstom namočeným do medu každému pri štedrovečernom stole krížik na čelo ako ochranu proti zlému. Pri štedrove-

černej večeri sa jedli oblátky s medom a cesnak, uvarené sušené slivky, hrach, kapustnica, neskôr k tradičným jedlám pribudol kapor a zemiakový šalát. Stôl je aj dnes štedro prestretý a je na ňom okrem súčastí štedrej večere aj ovocie, vianočka, vianočné koláče, a určite nechýba zapálená sviečka alebo sviečky. Na stole (zvyčajne pod vianočkou) sú položené aj peniaze v podobe niektoej z bankoviek, aby rodina nemala v budúcom roku núdzu. Zvyčajne bolo prestreté jedno miesto pri stole navyše (pre počestných, symbolicky pre zosnulého blízkeho človeka a podobne) a aj dnes sa necháva počas večere v domoch zasvietené svetlo pred vchodovými dverami. Výber jedál na štedrovečernom stole je ovplyvnený zvyklosťami a tradíciami konkrétnej rodiny. V niektorých rodinách sa počas večere rozkrajovalo jablko a jeho vnútro naznačovalo zdravie rodiny v nasledujúcom roku. Jedlá sa počas večere zo stola neodkladali, zostávali na ňom do druhého dňa. Počas večere sa čítalo Sväté písmo a spievali koledy (v súčasnosti sa už koledy skôr počúvajú). Po večeri sa navštevovali príbuzní a susedia, spoločne spievali vianočné koledy, a potom sa zúčastnili polnočnej svätej omše, ktorou sa začína oslava príchodu Ježiša Krista.

**DO ĽUBELE ZAVÍTALA ANČA ZBÍJAČKA AJ ĽUDOVÍT ŠTÚR.
KONAL SA ĽUBEĽAFEST!**

ĽUBEĽA, 11. júla – V obci Ľubelňa sa konal ôsmy ročník festivalu ochotníckych divadiel s názvom Ľubelňafest 2016. Návštevníci si mohli vychutnať predstavenia štyroch divadelných súborov a pre najmenších bol pripravený animačný program.

Ľubelňafest sa koná v obci Ľubelňa tradične každý rok na začiatku júla. Organizátorom je Ľubelňské ochotnícke divadlo Kolomana Ondreja Urbana, ktoré tu pôsobí. Festival sa začal v piatok 8. júla slávnostným otvorením, ktoré bolo sprevádzané aj tanečným vystúpením členiek Jednoty dôchodcov Slovenska. Potom už nasledovalo prvé divadelné predstavenie a to veselohra Čas smutný, prežalostný v podaní Divadelného ochotníckeho súboru T. Vansovej zo Zvolenskej Slatiny. Prvý festivalový deň neskôr ukončilo

Medzibrodské kočovné divadlo s komédiou Páračky u babky Justíny. Obidva súbory stáli na ľubelňskom javisku po prvýkrát. „Každý rok sa snažíme osloviť aj nové divadlá, ktoré u nás ešte neboli, aby bol program pestrý,“ uviedol starosta obce Ľubelňa, Erik Gemzický, ktorý je zároveň členom ľubelňského divadla.

Druhý festivalový deň sa začal animačným programom a súťažami pre deti v štýle rozprávky o Pipi dlhej pančuche. O túto akciu sa organizačne postarala Jana Mlynarčíková spolu so svojimi animátorkami, ktoré po súťažiach odmenili deti sladkou zmrzlinou z kaviarne Júlia. Hriňovské divadlo spestrilo rozprávkové popoludnie predstavením s názvom Pipi dlhá pančucha. Deti sa tak stretli a odfotovali so svojou obľúbenou rozprávkovou postavičkou. Po programe, ktorý bol určený pre tých najmenších, už nasledovalo hudobno-tanečné pásmo v podaní členiek Jednoty dôchodcov Slovenska. Ľubelafest ukončilo predstavenie Ľupčianskeho netradičného divadla z neďalekej Partizánskej Ľupče. Herci sa predviedli v politickom kabarete Raketový návrat Anči zbijačky. Po poslednom predstavení nasledovala opekačka a posedenie so spevom a hudbou, o ktoré sa postarala kaviareň Júlia.

„Ako starosta obce sa chcem veľmi pekne poďakovať všetkým, ktorí nejakým spôsobom prispeli k organizácii festivalu, pretože Ľubelafest sa stal u nás už tradíciou. Veľká vďaka patrí aj Katke Urbanovej a jej tímu, ktorý sa postaral o to, aby počas Ľubelafestu nebol nikto hladný. Pevne verím, že zažijeme ešte veľa skvelých ročníkov a táto tradícia bude pokračovať,“ povedal Erik Gemzický.

-lk-

FUTBALOVÁ NEDEĽA V ĽUBEĽI. NA IHRISKU SA STRETLI DETI AJ DOSPELÍ.

ĽUBEĽA 12. júla – V nedeľu 10. júla sa v obci konal Športový deň. Diváci mohli vidieť spolu štyri zápasy.

V prvom zápase sa stretlo mužstvo SNS a Zrelí páni Ľubelňa. Stretnutie skončilo víťazstvom tímu SNS, ktorý porazil súpera s výsledkom 3:0. ihrisko neskôr obsadili Mladší žiaci Ľubelňa, ktorí sa postavili proti svojim rodičom. Zápas skončil sympatickou remízou 7:7. Hneď po nich sa už na trávniku stretlo mužstvo z Dúbravy a Starší žiaci Ľubelňa, ktorí zvíťazili s výsledkom 7:2. Posledný zápas už patril A mužstvu Ľubelňa a futbalistom z Dúbravy. V tomto stretnutí domáci podľahli súperovi 1:3.

Po zápasoch nasledovalo žrebovanie tomboly, moderátorskej úlohy sa zhostila Jana Mlynarčíková a o zábavu do neskorého večera sa postaral DJ Shypo. Predseda TJ Partizán Ľubelňa Marian Matejovie, ktorý športový deň s výborom telovýchovnej jednoty zorganizoval na záver povedal: „Chcem sa poďakovať všetkým ľuďom, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli ku peknému nedeľnému športovému popoludniu ako aj sponzorom, ktorí darovali ceny do tomboly.“

-lk-

Dňa 6. augusta 2016 Únia žien Slovenska v Ľubeli, pod záštitou starostu obce zorganizovala 8. ročník „Súťaže vo varení gulášu o putovnú varechu starostu obce. Ani nepriaznivé počasie neodradilo 11 družstiev v snahe navariť ten najlepší guláš. Do súťaže sa zapojili – Slovenská národná strana, Zolli - tím z Čiernej vody, Žilinskí šošóni, Guláš majster, Klačanci, Jednota dôchodcov, Zväz záhradkárov, Števkiny chlapi, Hollovci, Štyri J a Slovania. Pre návštevníkov tejto akcie bol pripravený guláš a pestrá tombola. Najlepší guláš 8. ročníka navaril Zolli-tím z Čiernej Vody, druhé miesto patrilo Jednote dôchodcov z Ľubele a tretia cenu si odniesli Štyri J z Liptovských Vlách. Všetkým súťažným družstvám ďakujeme za účasť a veríme že sa s nami cítili dobre.

-Únia žien Slovenska v Ľubeli; foto: Ivan Kohút-

Táto veta rezonovala v príhovoroch počas pietneho aktu pri príležitosti 72. výročia Slovenského národného povstania v nedeľu 28. augusta 2016. Starosta obce Erik Gemzický najprv položil veniec na pomník padlým v SNP pri Kultúrnom dome v Ľubeli a všetci prítomní malou poklonou vyjadrili svoju úctu padlým. Po tónoch slovenskej štátnej hymny nasledovali slávnostné salvy v podaní Miroslava Tomu a báseň, ktorú recitovala Petra Čepelová.

foto: I. Čepelová

Slávnostný príhovor predniesol člen oblastného výboru SZPB v Liptovskom Mikuláši Stanislav Morong, pričom zdôraznil historický význam SNP a apeloval predovšetkým na nevyhnutnosť prezentovať ho deťom a mládeži, ktoré často nepoznajú nebezpečenstvá fašizmu, resp. neofašizmu. V tomto majú dôležitú úlohu tak rodina, ako aj škola. Širší priestor musí byť venovaný SNP aj v rámci školského učiva a tiež v rodinách je potrebné o tejto problematike viac hovoriť. Nezaujím o tento významný historický medzník v dejinách Slovenska je vidieť aj zo strany našich občanov, keďže každoročne ich účasť

na pietnom akte klesá.

Ku slávnostnej atmosfére celého pietneho aktu prispeli aj krásne slovenské piesne v podaní miestneho spevokolu. Po ukončení pietneho aktu sa všetci prítomní presunuli do priestorov kultúrneho domu, kde nasledovalo malé občerstvenie. Starosta obce poďakoval všetkým prítomným za ich účasť, zároveň podporil slová S. Moronga prezentované v príhovore a prisľúbil, že vedenie obce bude viac apelovať na miestnu školu v súvislosti so záujmom o význam SNP aj vo vzťahu k našej obci a pripomínanie si jeho výročia.

Magdaléna Gejdošová, členka výboru MO SZPB v Ľubeli vo svojom krátkom príhovore prezentovala informácie o tom, že Ľubela bola jednou z 3 vypálených obcí Liptova a na jej počesť bývalá predsedníčka MO SZPB Mária Janičinová v roku 2008 vysadila symbolický ovocný stromček v Kališti (okres Banská Bystrica). Na tomto mieste bolo vysadených presne 101 stromčekov, ktoré symbolizujú vypálené slovenské obce a osady na konci druhej svetovej vojny – v rokoch 1944-1945. Určite by bolo zaujímavé toto miesto, ktoré je Národnou kultúrnou pamiatkou, navštíviť.

FUTBALISTI DOSTALI NOVÉ LOPTY

Nedeľa 4. septembra 2016 nepatri-
la len reprezentačnému futbalovému
zápasu Slovenska proti Anglicku, ale
na domácom trávniku náš A tím odo-
hral zápas proti ŠK Demänová. Zápas
si prišiel pozrieť aj Dušan Tittel, býva-
lý úspešný slovenský futbalista, špor-
tový a marketingový riaditeľ MFK Ru-
žomberok, poslanec Národnej rady
SR, ktorý našej TJ Partizán Ľubela ve-
noval futbalové lopty. Pred úvodným
výkopom zápasu ho v našej obci pri-
vítal starosta obce Erik Gemzický spo-
ločne s predsedom TJ Partizán Ľubela
a poslancom OZ v Ľubeli Mariánom
Matejoviem a potom sa trojnásobný
najlepší futbalista Slovenska hráčom
a fanúšikom prihovoril a zaželel im
veľa športových úspechov.

-red, foto: I. Kohút-

ĽUBEĽSKÍ SENIORI NA KONCERTE

Občianske združenie – Integrácia svi-
nielen pre deti, ale aj pre nás seniorov –
takýmto príhovorom nás privítal riaditeľ
tohto podujatia 20. októbra 2016 Mgr. Sla-
vomír Krafčák. Naši členovia, ale aj nečle-
novia sa zúčastnili tohto koncertu, ktorý
bol prvý krát pre seniorov. Práve kultúrna
forma je neoddeliteľná súčasť nášho se-
niorského života, preto sme uvítali túto
ponuku, ktorá nás veľmi potešila. Tento
koncert sa konal pod záštitou ministra
práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej
republiky Jána Richtera. Podujatie bolo re-
alizované v priestoroch Arény v Poprade.

Účasť celého podujatia bola nad rámec očakávaní. Prítomných bolo takmer 3.000 účastníkov. Moderátormi tohto podujatia boli Katarína Brychtová a Jarmila Lajčáková Hargašová. O program sa postarali naši umelci: Leiferová, Peter Stašák, Štefan Skrúcaný, Ilona Csáková, Otto Weiter, Robo Kajzer, Pavol Hammel a mnoho ďalších, ktorí nás rozospievali, roztancovali s nestarnúcimi a nám srdcu blízkymi pesničkami. Je obdivuhodné z akou chuťou a nadšením sa vieme seniori zabaviť a potešiť. Krásny program, ktorý nás potešil a dojal k slzám mali detičky telesne postihnuté. Program ukončil operný spevák Otakar Klein s pesničkou „Aká si mi krásna...“.

Čo dodať na záver? Za našu organizáciu JDS Ľubela Vám všetkým chcem vyjadriť čo najsrdečnejšie poďakovanie za veľkú účasť. Atmosféra prvého ročníka tohto koncertu zanechala u každého zúčastneného pekné dojmy a výbornú náladu. Želám si, aby sme sa o rok stretli a to aj napriek starostiam, zdravotným prekážkam, nám všetkým pre radosť a zábavu.

Ďakujem obecnému úradu Ľubela za poskytnutie finančných prostriedkov na autobusovú dopravu.

- J. Slavkovská, predsedníčka JDS Ľubela-

ÚSPECHY DOBROVOLNÝCH HASIČIEK

Založenie družstva hasičiek v rámci nášho Dobrovoľného hasičského zboru (DHZ) malo svoj význam. Dievčatá sa pre nácvik hasičských zásahov tak nadchli, že poctivo trénovali, a svoju šikovnosť potvrdili na viacerých súťažiach v lokalite nášho okresu – konkrétne obsadili 2. miesto na súťaži v Liptovských Vlachoch (30.7.2016), 1. miesto na súťaži v Uhorskej Vsi (10.9.2016) a 3. miesto na nočnej súťaži na Námestí osloboditeľov v Liptovskom Mikuláši (30.9.2016).

Ani naši hasiči nezaháľali a 25.10.2016 sa zúčastnili cvičenia – zásahu pri simulovanom požiari na letisku Aerodrome Jasná. Pri nácvikoch zásahov nielen mužskej, ale aj ženskej časti DHZ, veľmi pomáha nová hasičská technika.

-mm-

STRETNUTIE S JUBILANTMI

Každoročné slávnostné stretnutie jubilantov sa uskutočnilo aj tento rok v mesiaci november. Starosta obce pozval oslávencov, ktorí sa v roku 2016 dožili okrúhleho jubilea. Pozvaných bolo 33 spoluobčanov, no nie každému zdravotný stav umožnil sa stretnutia zúčastniť. Starosta, Ing. Erik Gemzický PhD., poďakoval jubilujúcim za ich životný prínos pre ostatných, poprial im, aby sa v zdraví dožili ďalších jubileí. Po jeho povzbudivých slovách sa oslávencom prihovorila aj obvodná lekárka, MUDr. Elena Hrbčová. Obecný úrad v Ľubeli pripravil jubilantom pohostenie a darček. Veríme, že táto milá tradícia v našej obci vydrží čo najdlhšie.

-em-

MIKULÁŠ S PRVOU POMOCOU

Predsedníčka Miestneho spolku SČK v Ľubeli Mgr. Mária Kubíková spoločne s členkami výboru miestnej organizácie zorganizovali presne na sviatok sv. Mikuláša (6.12.2016) posedenie spojené s ukázkami prvej pomoci. Zásady poskytovania prvej pomoci, privolania záchranej zdravotnej služby a kardiopulmonálnej resuscitácie (KPR) prezentovala všetkým prítomným PhDr. Mgr. Mariana Magerčiaková, PhD., ktorá pôsobí ako inštruktorka prvej pomoci SČK. Tejto milej akcie sa zúčastnila aj riaditeľka Územného spolku SČK Liptov so sídlom v Liptovskom Mikuláši Mgr. Marika Kubíková, ktorá ju hodnotila slovami:

„Výborný nápad - Mikulášske posedenie s punčom, ale hlavne s prednáškou prvej pomoci – príjemné a užitočné zároveň“.

Prítomné členky MS SČK si mohli prakticky vyskúšať nielen KPR, ale aj manévry na odstránenie cudzieho telesa z dýchacích ciest na modeloch, a zároveň diskutovali o poskytovaní prvej pomoci pri rôznych náhlych alebo život ohrozujúcich stavoch. Práve s týmito stavmi je možné stretnúť sa nielen doma, ale aj na pracoviskách, v školách

a všade tam, kde sa nachádzajú ľudia, preto je dôležité, aby sme sa vzdelávali v poskytovaní laickej prvej pomoci. Členky výboru MS SČK plánujú podobné aktivity organizovať aj v budúcnosti a veria, že záujem o zdokonalenie sa v poskytovaní prvej pomoci prejavia viacerí občania.

-mm-

AMBULANCIA DETSKÉHO LEKÁRA V ĽUBEĽI

Ide o tému, ktorá rezonuje medzi občanmi, a najmä medzi rodičmi malých detí už dlhší čas. Uvedenou problematikou sa už niekoľko rokov zaoberá aj starosta obce Ing. Erik Gemzický, PhD. v spolupráci s členmi Kultúrno-školskej a sociálno-zdravotnej komisie pri Obecnom zastupiteľstve v Ľubeľi. MUDr. Ľudmila Droppová, ktorá obetovala väčšinu svojho profesionálneho života pôsobeniu v ambulancii v našej obci, avizovala ukončenie svojej činnosti ku koncu roka 2016. Starosta a poslanci však mali a aj majú úprimný záujem o zachovanie detskej ambulancie, o čom svedčia aj viaceré pracovné stretnutia a konzultácie, a to nielen s potenciálnou detskou lekárkou, ktorá prisľúbila prevzatie ambulancie (na základe svojich materských povinností a nevyhnutnosti doplnenia kvalifikačných predpokladov však ambulanciu zatiaľ prevziať nemôže), ale aj zamestnancami Odboru zdravotníctva Žilinského samosprávneho kraja, detskými lekármi pôsobiacimi v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok a ďalšími.

Nedostatok kvalifikovaných pediatrov predstavuje celoslovenský problém, ale starosta obce a poslanci OZ aj naďalej pracujú na tom, aby ambulancia všeobecného lekára pre deti a dorast bola v Ľubeľi zachovaná, nakoľko pre fungovanie ambulancie sú vytvorené predpoklady, a to nielen priestorové, ale aj optimálne umiestnenie ambulancie v blízkosti lekárne. Určite je detská ambulancia v našej obci veľkým prínosom predovšetkým pre rodiny s deťmi.

Voľný zdravotný obvod v odbore pediatria a dorastové lekárstvo s miestom výkonu Ľubeľa a Partizánska Ľupča bol zverejnený na internetovej stránke Žilinského samosprávneho kraja aj na stránke obce. Na tento oznam reflektovala jedna detská lekárka, ktorá prejavila o pôsobenie v našej obci záujem, čo je potešujúce. V súčasnosti prebiehajú rokovania a úkony v zmysle platnej legislatívy a veríme, že ambulancia bude v blízkej budúcnosti uvedená do prevádzky.

-mm-

ĽUBEĽCI ZAVÍTALI DO PARLAMENTU. NA NÁVŠTEVE ICH PRIJAL ANDREJ DANKO.

ĽUBEĽA – Poslanci obecného zastupiteľstva, obvodná lekárka Helena Hrbčová a hostia sa zúčastnili návštevy priestorov Národnej rady Slovenskej republiky. Okrem obhliadky priestorov budovy sa stretli aj s predsedom parlamentu a šéfom SNS, Andrejom Dankom.

Výlet do parlamentu zorganizoval starosta obce Ľubeľa, Erik Gemzický. Obecní poslanci a ostatní hostia mali možnosť prezrieť si priestory Národnej rady Slovenskej republiky, pričom nazreli aj do rokovacej sály. Videli tak schôdzu poslancov v priamom prenose. Okrem toho navštívili aj Bratislavský hrad, kde si mohli pozrieť aj verejnosti neprístupné reprezentačné priestory, v ktorých vrcholní predstavitelia Slovenskej republiky vítajú oficiálne zahraničné diplomatické návštevy. Keďže sa tento rok

po prvýkrát v areáli hradu koná podujatie s názvom Advent na hrade, pochutnali si aj na teplom punči a navštívili stánky vianočných trhov.

„Chcel som sa aj takouto formou poslancom obecného zastupiteľstva a hosťom poďakovať za ich pomoc a činnosť na pôde našej obce. Stretávame väčšinou len pracovne a práve v dnešnej uponáhľanej dobe sa vytrácajú normálne bežné stretnutia. A tak sme vyrazili do nášho hlavného mesta a nazreli do trochu iného poslaneckého sveta,“ vysvetlil dôvod návštevy Bratislavy starosta obce.

Okrem predsedu parlamentu Andreja Danka sa účastníci výletu stretli aj s Lukášom Machalom, po-

radcom predsedu parlamentu a s inými poslancami NRSR. Diskutovali s Magdalénou Kuciaňovou o sociálnych otázkach, Dušanom Tittelom o podpore športu, Štefanom Zelníkom o zdravotníckych témach či Karolom Farkašovským a Tiborom Bernatákom, ktorí sú poslancami NRSR za stranu SNS.

Históriu vzniku Slovenskej republiky a stavby budovy parlamentu priblížil hosťom pracovník NR SR Ľubomír Adamišin. A tak si spolu pripomenuli dejiny a významných dejateľov našej krajiny.

-lk-

STAROSTA OBCE ZÍSKAL OCENENIE

Starosta našej obce Ing. Erik Gemzický, PhD. bol jedným z ocenených osobností samosprávy v rámci Galavečera Matice slovenskej v liptovskomikulášskom Dome kultúry, ktorý sa konal 7. decembra 2016. Starosta si prevzal ocenenie z rúk predsedu Matice slovenskej Mariána Tkáča. V rámci galavečera bolo celkom ocenených 10 významných osobností z prostredia Matice slovenskej, samosprávy a športu z lokality nášho okresu za podporu činnosti a myšlienok Matice slovenskej. Súčasťou akcie boli aj slávnostné príhovory, kultúrny program a uvedenie publikácie 25 rokov Domu Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši.

Zablahoželať prišiel aj Rudolf Urbanovič, štátny tajomník Ministerstva vnútra SR a priatelia národnari.

Ocenenie odovzdával predseda MS Marián Tkáč za prítomnosti Mareka Nemca, riaditeľa Domu Matice slovenskej v Lipt. Mikuláši.

-mm-

DEVIATACI NAVŠTÍVILI MÚZEUM SNP V BANSKEJ BYSTRICI

Posledné dni babieho leta žiaci našej školy využili nielen na jesenné vychádzky a Beh o pohár starostu obce, ale aj na exkurziu, ktorá úzko súvisí s učivom, ktoré deviataci práve preberajú na hodinách dejepisu. Po príjemnej ceste vlakom a prekonaní tridsiatich tunelov, sme navštívili Múzeum SNP v Banskej Bystrici. Deti už z diaľky zaujala obrovská betónová stavba v tvare jánošíkovského klobúka. Táto architektonická zaujímavosť je v strede spojená presklenným mostí-

kom, pod ktorým sa nachádza súsošie s názvom Obete varujú, tak ako aj pietna sieň so symbolickým hrobom neznámeho vojaka a večný oheň mieru. Zvláštnosťou sú aj schránky s názvami obcí, kde prebehli najväčšie boje 2. svetovej vojny, v ktorých sa nachádza priehrštie pôdy z týchto oblastí.

Rozsiahla expozícia mapuje historický vývoj slovenských a svetových dejín a poskytuje všetky informácie o Slovenskom národnom povstaní, ktoré bolo aj druhým najväčším protifašistickým povstaním v Európe. Stála expozícia s názvom: „Slovensko v protifašistickom hnutí odporu Európy v rokoch 1939-1945“, prezentuje rozhodujúce politické, vojenské a spoločenské udalosti histórie Slovenska v kontexte s dejinami Európy v rokoch 1918-1948.

K modernizácii a väčšiemu priblíženiu sa mladému návštevníkovi prispievajú aj počítače s databázou autentických fotografií, viažúcich sa k jednotlivým dejinným obdobiam, so stručnými popismi, rovnako ako aj krátke autentické dokumentárne filmy, ktoré je možné spustiť na plazmových obrazovkách. Všetky fotografické a filmové informácie umocňujú dobové trojrozmerné pred-

mety umiestnené v jednotlivých vitrínach. Súčasťou expozície je aj krátky film, zachytávajúci zverstvá fašizmu, pri jeho premietaní deti ani nedýchali. Práve vďaka tejto interaktívnej forme prezentácie obsahu, s využitím výpočtovej techniky a elektroniky je výstava pre žiakov pútavejšia. V závere výkladu nám lektorka priblížila problematiku tragédie európskeho židovstva a holokaustu v štátoch okupovaných nacistickým Nemeckom.

Po absolvovaní prehliadky sme navštívili v prilahlom parku skanzen ťažkej bojovej techniky, ktorý je súčasťou expozície v exteriéri. Nachádzajú sa v ňom zbrane ťažkej bojovej techniky používanej počas bojov SNP, ale aj vozne improvizovaného pancierového vlaku Štefánik.

Veríme, že takéto cesty za poznaním našej minulosti pomôžu rozšíriť našim žiakom obzor o jednom z najdlhšie trvajúcich a najväčších európskych povstaní proti fašizmu, nech je priblíženie tohto historického obdobia varovným prstom pre mladú generáciu

-em-

Na celoslovenskej súťaži v ručnej kosbe vo Vlkolínci našich záhradkárov a obec reprezentoval pán Jaroslav Kubík.

Na vstupnej križovatke do obcí Ľubela a Vlacha Správa ciest ŽSK na podnet starostu obce Ľubela urobila vodorovné dopravné značenie. Veríme, že križovatka bude bezpečnejšia a vodiči sa budú v nej ľahšie orientovať. Poďakovanie za spoluprácu patrí aj Ing. Imrichovi Bekečovi a poslancovi OZ Ing. Andrejovi Kubíkovi.

Tribúna v športovom areáli pred a po drobnej rekonštrukcii... Na túto úpravu fasády, ktorá už pôsobila značne poškodená, sme získali dotáciu z Mondi SCP Ružomberok za pomoci poslankyne obecného zastupiteľstva Ing. Zuzany Lúčanovej a Ing. Miroslava Gejdoša.

ZÁSADY POSKYTOVANIA PRVEJ POMOCI

Prvá pomoc sa postihnutému poskytuje na záchranu života alebo na zabránenie zhoršenia stavu a zníženia výskytu komplikácií. Záchranca (či je laikom alebo zdravotníkom) musí postupovať pri poskytovaní prvej pomoci nasledovne:

- a) zhodnotiť situáciu bez ohrozenia vlastného zdravia a života,
- b) zistiť príznaky úrazu alebo ochorenia,
- c) poskytnúť neodkladnú prvú pomoc,
- d) privolať špecializovanú pomoc a odovzdať postihnutého do rúk profesionálnych záchranárov.

Záchranná zdravotná služba môže prísť k postihnutému za 10-15 minút v mestách a v mimomestských podmienkach niekedy až za 20 minút. Pritom prvých 15 minút rozhoduje o prežití poraneného: za 5 minút, kedy postihnutý nedýcha, odumierajú mozgové bunky, za 10 minút krvácania môže vzniknúť šok vedúci v horizonte pár dní k viacorgánovému zlyhaniu. Ak nie je poskytnutá základná prvá pomoc bezprostredne po vzniku úrazu prvým svedkom nehody, žiadna záchranná služba s profesionálnymi záchranármi ani najlepšia nemocnica nezabránia komplikáciám, trvalým následkom alebo až smrti (je nevyhnutné na záchranu života využiť najcennejšie prvé minúty čo najskôr po vzniku úrazu alebo iného náhleho stavu). Poskytnutie prvej pomoci pri život ohrozujúcich stavoch zahŕňa:

1. zabezpečenie miesta nehody, zaistenie bezpečnosti pre záchranca (záchranca poskytuje prvú pomoc iba v prípade, že nie je ohrozená jeho bezpečnosť), vyprostenie postihnutého z nebezpečnej oblasti (v prípade, že nie je ohrozená bezpečnosť záchranca), umelé dýchanie a masáž srdca pri zastavení dýchania a krvného obehu, zastavenie krvácania pri veľkom vonkajšom krvácaní, uloženie do stabilizovanej polohy na boku pri bezvedomí bez vážnych poranení, protišokové opatrenia pri úrazoch, kde očakávame šok.

2. privolanie špecializovanej pomoci záchranná zdravotná služba tel. 155, v Európe 112.

3. poskytnutie prvej pomoci pri ostatných poraneniach a stavoch, polohovanie podľa stavu postihnutého a druhu ochorenia, úrazu, obviazanie rán, znehybnenie končatín, upokojuvanie postihnutého a príbuzných.

Prvotné a Druhotné Vyšetrenie

Vyšetrenie postihnutého. Po zistení nehody a overení si, že nehrozí nebezpečenstvo pre záchranca, treba zistiť, čo sa postihnutému stalo systematickým postupom nazývaným „vyšetrenie postihnutého“. Služi na zistenie príznakov poruchy zdravia, napr. na zistenie prítomnosti vedomia, poranení, zlomenín, rán a pod.

Prvú pomoc neposkytujeme podľa úrazového deja (prvá pomoc pri úraze elektrickým prúdom, pri topení, pri infarkte srdcového svalu), ale podľa prevažujúcich príznakov: pri zastavení dýchania, krvácaní, podozrení na zlomeninu stehennej kosti, sťaženom dýchaní a pod.). Vyšetrenie vykonáva každý (laik alebo zdravotnícky pracovník), kto príde k poranenej osobe alebo k osobe s náhlym ochorením ako prvý. Pozostáva z dvoch častí, a to prvotné vyšetrenie a resuscitácia, a druhotné vyšetrenie.

1. Prvotné vyšetrenie

V rámci neho musíme zistiť prítomnosť vedomia, dýchania a vonkajšieho krvácania (bezvedomie, neprítomnosť dýchania, zastavenie srdca, veľké vonkajšie krvácanie a šok sú stavy bezprostredne ohrozujúce život). Prvotné vyšetrenie môže trvať do 30 sekúnd.

Vedomie: môže byť narušené. Pokiaľ postihnutý po úraze nevie opísať zrozumiteľne a vierohodne mechanizmus úrazového deja, treba predpokladať, že bol v bezvedomí (spätná strata pamäti). To, či je momentálne postihnutý v bezvedomí, zisťujeme orientačne podľa oslovenia (postihnutému sa prihovoríme), manipulácie (postihnutého chytíme za ramená a jemne zatrasíme) a bolestivým podnetom (uštípeme ho alebo stlačíme ušný lalôčik). Ak nereaguje ani na jeden z troch uvedených podnetov, je v bezvedomí. Naopak, pokiaľ je postihnutý pri vedomí a odpovedá na otázky,

tak predpokladáme, že dýcha a krvný obeh je funkčný.

Dýchanie: po záklone hlavy na spriechodnenie dýchacích ciest zisťujeme prítomnosť dýchania priložením ucha k ústam (cítiť a počuť prúdiaci vzduch), pozeráme na pohyby hrudníka (dvíhanie a klesanie hrudníka predstavuje dýchacie pohyby). Lapavé dýchanie sa za dostatočné dýchanie nepovažuje.

Krvácanie: pohľadom zistíme vonkajšie krvácanie v oblastiach, kde tepny prechádzajú blízko povrchu tela (krk, ramená, predlaktia, slabina, stehno a pred-

kolenie). Krvácanie skryté pod odevom nahmatáme najneskôr pri druhotnom vyšetrení. Ak je postihnutý pri vedomí, dýcha sám a nevidíme veľké vonkajšie krvácanie, môžeme pristúpiť k druhotnému vyšetreniu. Ak zistíme neprítomnosť alebo nedostatočnosť jednej alebo viacerých základných životných funkcií, hneď začneme s kardiopulmonálnou resuscitáciou.

2. Druhotné vyšetrenie

Cieľom je odhaliť príznaky, ktoré neohrozujú bezprostredne život postihnutého, ale mohli by spôsobiť komplikácie, ak by ostali neodhalené. Je zložené z dvoch častí: rozhovor - anamnéza a vyšetrenie od hlavy po päty. Druhotné vyšetrenie môže trvať 1-2 minúty.

Anamnéza: predstavte sa postihnutému, uveďte svoju kvalifikáciu (mám kurz prvej pomoci) a ponúknite pomoc. Opýtajte sa na pocity (najčastejšie je to bolesť a zlyhanie funkcie časti tela). Pri bezvedomí skúste získať údaje od svedkov príhody. Pri náhlych ochoreniach a úrazoch vzniknú príznaky náhle z plného zdravia alebo sa výrazne zhoršia chronické ťažkosti (napr. zadýchavanie sa niekoľko mesiacov a výrazne sťažené dýchanie niekoľko minút). Zistiť: hlavne pri úrazoch mechanizmus úrazu, ako sa to stalo, napr. náraz auta, kopnutie, pád z výšky, atď. Nedávať sugestívne otázky: „Boli ste v bezvedomí?“, ale „Kto vám pomohol vstať?“, „Dýcha sa vám zle?“, „Čo cítite pri dýchaní?“. Anamnézu kompletizovať od postihnutého, rodiny a svedkov udalosti.

b) vyšetrenie od hlavy po päty: Pozostáva z hľadania poranení. Vopred vysvetlite postihnutému, čo idete robiť. Nehýbte s postihnutým pri podozrení na poranenie krku a chrčtice (pri úrazoch). Obnažte postihnutú časť tela. Ak postihnutý udáva bolesť v nejakej časti tela, najprv vyšetrite okolie a nakoniec oblasť najväčšej bolesti. Hlava a krk: skontrolujte vlasatú časť hlavy na rany, krvácanie a deformity, uši a nos na výtok, ústa na vývratky, potravu, vyrazené zuby, žuvačku. Hlavou a krkom nehýbať pri možnom poranení. Oči: postavenie očných gúľ, zrenice - nerovnako široké zrenice svedčia o vážnom stave. Zúžené pri intoxikácii opioidmi a heroínom, rozšírené pri intoxikácii alkoholom, atropínom, halucinogénmi. V tme má rozšírené zrenice aj zdravý človek. Hrudník: hľadajte rany, cudzie telesá. Anamnesticky bolesti pri dýchaní, nemožnosť nadýchnuť sa, sťažené dýchanie, tlaky na hrudníku, Brucho: hľadajte rany, výhrez orgánov, cudzie telesá. Končatiny: skontrolujte horné a dolné končatiny na deformity, rany, krvácanie. Porovnáajte obe strany. Ak je pri vedomí, požiadajte aby hýbal s HK a DK postupne od zápästia (členka) po rameno (kolená). Chrčtica a chrčt: pri podozrení na úraz chrčtice skúste citlivosť a silu končatín. Nechajte si stisnúť ruky postihnutým. Podozrenie: nárazy auta v rýchlosti viac ako 50 km/h, pády z výšky viac ako výška tela, motocyklové nehody, skoky do vody. Varovné známky: používajú sa ako náramok, privesok, varovná identifikačná karta a upozorňujú na ochorenie nositeľa. Môžu obsahovať telefónne číslo, meno lekára, názov ochorenia. Neberte ich

postihnutému.

Priority poskytovania prvej pomoci

Priority dodržiavame pri ošetrovaní jedného postihnutého s viacerými menovanými poraneniami, aj pri ošetrovaní viacerých postihnutých, z ktorých každý môže mať iné z nižšie uvedených poranení. Poradie poskytovania prvej pomoci (zoraďené od stavov najskôr vyžadujúcich prvú pomoc): 1. zastavenie dýchania a srdca, 2. veľké vonkajšie krvácanie, 3. bezvedomie, 4. šok, 5. ostatné poranenia: popáleniny, poranenia kostí a kĺbov, rany.

Postup Záchrancu Pri Viacerých Poranených

1. primárne vyšetrenie: zistiť stavy ohrozujúce život (vedomie, dýchanie, vonkajšie krvácanie),
2. vyprostiť postihnutých s krvácaním, v bezvedomí a nedýchajúcich,
3. poskytnúť pomoc pri stavoch ohrozujúcich život: kardiopulmonálna resuscitácia, tlakový obvaz pri krvácaní,
4. polohovať - stabilizovaná poloha na boku, protišoková poloha,
5. sekundárne vyšetrenie: zistiť ostatné poranenia (rany, zlomeniny, popáleniny,...),
6. privolať posily (zavolať si niekoho na pomoc),
7. fixovať (znehybníť končatiny so zlomeninami),
8. doplniť ošetrovanie,
9. čakať na záchrannú službu.

Dôležité je predchádzať život ohrozujúcim stavom, aby sme nepotrebovali prvú pomoc my sami. Jedným z prejavov zodpovednosti voči svojmu zdraviu je aj veľmi jednoduché opatrenie, a to používanie reflexných prvkov v tme alebo pri zníženej viditeľnosti u chodcov. Na túto skutočnosť poukazujú vodiči áut pohybujúcich sa v našej obci a jej okolí. Aj keď sa to nezdá, jeden reflexný pásik na viditeľnom mieste vám môže zachrániť život!

Zdroj:

Dobiáš, V. 2008. Príručka pre inštruktorov kurzov prvej pomoci pre autoškoly. In: http://www.dobiasovci.sk/Prva_pomoc_pre_instruktorov.doc.

-mm-

ODPAD - CIVILIZAČNÁ VÝZVA KOMUNITE A SPOLOČNOSTI

Konzumný spôsob života, ktorý je charakteristický pre väčšinu hospodársky vyspelých krajín tzv. západného sveta či civilizácie prináša so sebou typické prejavy sociálneho a ekonomického správania sa jednotlivcov a skupín obyvateľstva.

V sociálnej oblasti finančná nezávislosť vedúca k uspokojovaniu hmotných potrieb umožňuje stále väčšiu separáciu jednotlivca od svojho okolia. Tento trend ešte umocňujú aktuálne, moderné možnosti komunikácie bez nutnosti osobného kontaktu. Naš svet sa zužuje na priestor, ktorý vlastníme a chránime stále vyššími betónovými plotmi pred nežiaducim kontaktom s okolím. Strácajú sa v minulosti pre Slovensko charakteristické medzigeneračné väzby, kedy dieťa bolo v permanentnom kontakte nielen s rodičmi, ale aj starými rodičmi. Pozitívny vplyv takéhoto dvojitého pôsobenia na formovanie osobnosti mladého človeka asi netreba zvlášť zdôrazňovať.

Možnosť výmeny finančných prostriedkov za na každom kroku ponúkané tovary a služby znamená oslobodenie sa od nutnosti, aby jednotlivec poznal, zvládal a vykonával komplexný súbor činností potrebných pre vlastnú obživu. Inak povedané, stávame sa ekonomicky slobodnými v zmysle disponovania s časom, ktorý takto môžeme využiť na nepracovné relaxačné aktivity. Paradoxne sa tým ale dostávame do situácie existenčnej závislosti na výrobcach a predajcoch pre našu spotrebu životne dôležitých komodít. To, čo si naši predkovia boli v záujme prežitia nútení dopestovať, dochovať alebo vyrobiť osobne alebo na lokálnej úrovni, znamenalo nielen určitú dnes toľko pertraktovanú potravinovú sebestačnosť a bezpečnosť. Znamenalo to tiež úplne prirodzené rešpektovanie toľko zdôrazňovaných zásad trvalo udržateľného rozvoja bez fatálnych dopadov na životné prostredie. Ak vychádzame zo skutočnosti, že takmer všetky v domácnosti spotrebované potraviny a výrobky boli dielom vlastných rúk, resp. susedov a spoluobčanov, znamená to produkciu minimálneho objemu obalov, resp. žiadnych obalov, rovnako ako objemu fosílnych palív potrebných na dopravu. V oboch prípadoch faktorov, ktoré pri súčasnom spôsobe života veľmi negatívne vplyvajú na životné prostredie. Práve životné prostredie by z verejných statkov, ktorými disponujeme, malo byť pre nás najvzácnejšie, pretože je perspektívou ďalšej existencie ľudstva.

Človek, pri určitom odľahčení tejto závažnej témy, dospel do štádia, ktoré by sme mohli priliehavo nazvať ako „homo consumentus“. Za tento status platí skutočnosťou, že každoročne zaťažuje túto planétu narastajúcim objemom odpadu a exhalátov.

V podmienkach Slovenskej republiky to konkrétne znamená, že za svoj životný štandard platíme podľa dostupných údajov za rok 2013 produkciou 325,25 kg komunálneho odpadu na obyvateľa. Pri porovnaní s európskym priemerom 503 kg na obyvateľa v uvedenom roku je tento údaj relatívne uspokojivý. Ďaleko od vyjadrenia spokojnosti je fakt, že z uvedeného objemu 325,25 kg komunálneho odpadu bolo na obyvateľa vyseparovaného iba 23,23 kg odpadu.

Aj keď to na úrovni našej obce tak nevyzerá, nemožno argumentovať, že dôvodom je nedostatok separačných nádob či nízka periodicitu ich vyprázdňovania a vyvážania. Ak Slovensko rozdelíme na bývalé tri kraje, tak lokalita stred, kam patrí aj Ľubela, disponuje najväčším objemom separačných zberných nádob. Každý obyvateľ lokality stred mal v uvedenom roku k dispozícii kvartálne 251,44 litrov zbernej nádoby, napr. na rozdiel od obyvateľov lokality západ, kde mali k dispozícii iba 139,13 litrov. Napriek tomu efektívnosť separácie v našom kraji je najnižšia, pretože pri priemernej ročnej vyťažnosti z 1 litra zbernej nádoby v rámci Slovenska na úrovni 30,24 g vytriedeného odpadu (zberná sieť využitá na 16%), stredoslováci vyseparovali len 18,5 g, no záposlováci až 44,94 g.

Ako sa na danom stave podieľame na miestnej úrovni produkovania a separácie odpadu my, občania obce Ľubela?! Napriek tomu, že k dispozícii nie sú pochopiteľne také detailné štatistiky, ako na celoštátnej úrovni, už niektoré skutočnosti vypovedajú o tom, že so separáciou odpadu to nie je ani v Ľubeli ideálne. Konštatovanie, že v našej obci by bolo využitie objemu separačných zberných nádob na úrovni celoslovenského priemeru, t. z. 16%, by nebolo pravdivé. Skutočnosť nás presvedča skôr o opaku, nedostatku potrebného objemu, čo úzko súvisí aj s periodicitou vyvážania. Všetci dôverne poznáme stav, keď aj občania seriózne triediaci odpad pri všetkej snahe dostať plastový odpad do preplnenej zbernej nádoby nemajú možnosť ho do nej umiestniť a nezostáva nič iné, len ho položiť do jej blízkosti. Tu si však treba uvedomiť, že priemer je počítaný z využitia nádob na všetky druhy separovaného odpadu a v závislosti od toho, v ktorej časti obce je nádoba na papier, sklo či plast umiestnená je celkom bežné, že hlavne sklo a papier naplní 1 nádobu v intervale 3-4-krát dlhšom ako je nutnosť vyvážania plastového odpadu.

Aj v prípade plastov však situácia nie je zapríčinená len malým počtom zberných nádob, či relatívne nedostatočnou frekvenciou vyprázdňovania a odvozu odpadu zmluvným partnerom, čo sú opäť faktory limitované finančnými možnosťami obce. Aktuálne zmluvne dohodnutý odvoz separovaného odpadu 1x za 14 dní by mohol zodpovedať potrebám obce, ak by boli zo strany všetkých občanov dodržané príslušné ustanovenia zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a Všeobecne záväzná

ho nariadenia obce Ľubela č.1/2016 a boli využité nepísané, ale efektívne riešenia, ktoré majú zásadný vplyv na separovanie odpadu.

Primárne si treba uvedomiť, že vplyv na periodicitu vývozu a neadekvátne rýchle zaplnenie kontajnerov majú nasledujúce negatívne faktory:

- nerespektovanie kategorizácie odpadu,
- neochota korigovať objemové parametre separovaného odpadu

- nedostatočné vedomosti a záujem o ekologickú likvidáciu a zhodnotenie biologicky rozložiteľného odpadu.

V prípade nerešpektovania kategorizácie odpadu sa môže jednať o úmyselné ignorovanie platných zásad pre separovanie odpadu s cieľom preniesť náklady za odpad na inú fyzickú osobu alebo obec. Príkladom je konanie niektorých občanov, ktorí odpad zodpovedajúci definícii drobného stavebného odpadu (polystyrén zo zateplovania budov, krycie plastové fólie, vrecia a obaly zo stavebných zmesí a pod.) umiestňujú do bežných separačných nádob určených na tento typ odpadu, ale v malých objemoch, ktorý je tvorený z bežnej spotreby domácností (obaly z potravín, z tzv. bielej a čiernej spotrebnej elektroniky a pod.). Je to pochopiteľná snaha vyhnúť sa objednaní veľkoobjemového kontajnera prostredníctvom obce, ktorá je povinná za príslušný poplatok tento kontajner na drobný stavebný odpad občanovi poskytnúť. Takéto jednanie umožní stavebníkovi znížiť náklady na likvidáciu odpadu na úkor ostatných občanov, ktorí po jednorazovom zaplnení verejnej zbernej nádoby niekoľko dní musia tolerovať nedostatok kapacít spojených s neporiadkom na zbernom mieste alebo čo horšie, s nezákonnou likvidáciou plastov ich vysypáním na nelegálne čierne skládky či do vodných tokov. Uvedené konanie však môže byť aj výsledkom neúmyselného konania spôsobeného nepoznaním príslušných legislatívnych ustanovení, čo v prípade deliktu, ako vieme, pred zákonom neospravedľňuje.

Každú z troch hlavných kategórií separovaných

odpadov t. z. sklo, papier aj plasty by sme mali pred uložením do separačnej nádoby deformovať na pokiaľ možno najmenší možný objem. Napríklad stlačením plastových tzv. PET fliaš je možné umiestniť do priestoru, ktorý zaberie jeden nedeformovaný obal tohto typu, až 3 – 4 stlačené, zlisované fľaše. Prakticky to znamená, že ak zbernú nádobu naplníme neupravenými fľašami za 3 dni, ich stlačením sa nám podarí tento interval predĺžiť na 12 dní, čo takmer zodpovedá aktuálnemu intervalu vyprázdňovania zberných nádob.

Žiaľ, stretávame sa aj s tým, že nielen do nádob na separovaný odpad alebo bežný komunálny odpad je ukladaný odpad z kuchýň, zo záhrad, domácich chovov a pod., ktorý nemusí zaťažovať rozpočet obce a tým aj nás všetkých, ak by sme ho dokázali použiť v podobe biomasu v ďalšom energetickom zhodnotení alebo napr. kompostovaním vo forme hnojiva na zvýšenie úžitkových parametrov vlastnej záhrady alebo na poli.

Je v našom individuálnom aj spoločnom záujme nakladať s odpadom tak, aby sme nezaťažovali rodinný ani verejný rozpočet nesprávnym nakladaním s odpadmi. Dosiahnuť to môžeme bez zbytočného obviňovania, urážania a nevraživosti tým, že v rámci dobrých susedských vzťahov si navzájom vysvetlíme, že založenie napr. divokej skládky, resp. uložením drobného stavebného odpadu do separačných nádob problém s nákladmi na tento druh odpadu len oddialíme a náklady znížime len čiastočne. V konečnom dôsledku sa nám tento neželaný bumerang aj tak vráti v podobe rastúcich daní a poplatkov, z ktorých obec hradí likvidáciu čiernych skládok na jej patriacich nehnuteľnostiach, resp. zvyšovaním frekvencie vývozu separovaného odpadu ako dôsledku troch uvedených faktorov, ktoré v tomto probléme pokladám za rozhodujúce. Obec musí v týchto prípadoch hľadať finančné zdroje na sanáciu skládok, prípadne častejšiu realizáciu tejto služby, čo má finančné dopady na každého z nás, vrátane samotných vinníkov.

-sm-

ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL V ZŠ S MŠ ĽUBEĽA

Tento školský rok plníme úlohy na podporu zdravého prostredia v základných školách ako prevencie obezity vyplývajúce z „Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 - 2025“, o čom hovoria aj naše aktivity. Koncom septembra absolvovali žiaci školy jesenné turistické vychádzky, zúčastnili sme sa futbalovej kvalifikácie v súťaži Coca Cola Cup, v spolupráci s obcou sme usporiadali 25. októbra v poradí 16. ročník Behu o pohár starostu obce. Nádherné počasie využilo 128 bežcov, ktorí súťažili v šiestich kategóriách. Pre víťazov na 2. a 3. mieste boli pripravené medaily a prví v kategóriách boli odmenení pohármi. Víťazmi jednotlivých kategórií boli: Dávid Bolibruch, Adrián Kubík, Lucia Mihelíková, Arthur Kotian, Pavlína Rybárska a Andrej Danaj.

V týždni od 10. do 16.10.2016 sa pod záštitou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR konal IV. ročník súťažno-vzdelávacej aktivity „HOVORME O JEDLE“. Cieľom súťaže je vyvolávať a podporovať spoluprácu a aktívnu účasť školy pri vzdelávaní detí a mládeže o potravinách a dobrých stravovacích návykoch ako súčasť zdravého životného štýlu, o úlohe potravín pri ochrane zdravia a ich význame pre tvorbu a ochranu životného prostredia, regionálny rozvoj a zamestnanosť. Počas tohto týždňa sme sa aj my už po tretíkrát zapojili do nasledovných aktivít: súťažno-vzdelávacia aktivita „HOVORME O JEDLE“, výtvarná súťaž „CHUTNÉ MAĽOVANIE“, literárna súťaž „PREČO JEM SLOVENSKÉ POTRAVINY“. Rovnako sme sa zapojili aj do novo vyhlásenej víkendovej aktivity „VARÍME SO ZNAČKOU KVALITY SK“. V tejto súťaži vyhrala žiačka Emka Petrášová so svojou mamou.

Svetový deň výživy sa oslavuje každý rok 16. októbra na pamiatku založenia Organizácie pre výživu a poľnohospodárstva Spojených národov (FAO) v roku 1945. Svetový deň výživy si kladie za cieľ zvýšiť povedomie verejnosti o situácii vo svete a povzbudiť ľudí na celom svete, aby prijali opatrenia proti hladu. Aj my v našej škole si tento deň každoročne pripomínáme. Prečo? Lebo výživa ovplyvňuje naše zdravie veľmi významným spôsobom. V školskej jedálni sme s pani vedúcou besedovali o správnej výžive, žiaci sa na mnohé veci pypytovali a pani kuchárky nám počas veľkej prestávky pripravili výborný čokoládový puding. Žiaci 5. – 9. ročníka ukázali svoje majstrovstvo v súťaži „O najkrajší a najchutnejší zeleninový tanier“.

V rámci celosvetového programu Nestlé Healthy Kids

realizovanom na Slovensku sa naša škola zapojila do projektu „Viem čo zjem“. Zapojením získajú žiaci 4. – 7. ročníkov cenné vedomosti o význame zdravého stravovania. Zábavnou formou si osvoja zásady správnej a vyváženej stravy, zorientujú sa v zložení potravín a v správnom spôsobe ich konzumácie či skladovania. Cieľom projektu je tiež oboznámiť žiakov s rizikami, ktoré so sebou nesprávna výživa prináša. Problémy, ako je nedostatok živín alebo naopak, obezita u niektorých našich detí. V týždni od 7. do 11. novembra sa uskutočnili prednášky, na ktorých sme preskúmali, aký vplyv má výživa na naše zdravie. Pravdou je, že naozaj veľký! Zanedbanie výživy alebo zlé stravovacie návyky by sa nám mohli v budúcnosti odzrkadliť na našom zdraví a tak je dobré si uvedomiť, čo každému z nás môže hroziť a ako sa pred týmito rizikami chrániť.

Žiaci piateho ročníka sú zapojení do internetového kurzu „Hravo ži zdravo 2016“. Kurz je zameraný na absolvovanie štyroch internetových lekcí, ktoré im pomôžu zmeniť svoj jedálniček a zvýšiť pohybovú aktivitu.

Šport nechýba u nás v škole ani v rámci boja proti drogám. Slogan: „Zober loptu a nie drogu“ otvoril športovú dvojhodinovku, ktorú absolvovali žiaci 1. – 9. ročníka v rámci „Týždňa boja proti drogám.“ V rôznych súťažiach „prvostupniari“ predviedli svoju zručnosť s loptou, rýchlosť, obratnosť a spoluprácu s ostatnými. Všetci sa veľmi snažili, pretože bodové hodnotenia jednotlivých družstiev boli tesné. Chlapci a dievčatá

mali možnosť dozvedieť sa mnohé zaujímavé informácie z materiálov, z ktorých bola zhotovená nástienka. Týkali sa závislostí na cigaretách, alkohole i novodobých nelátkových závislostí – počítače a mobily. Aj žiaci druhého stupňa odovzdávali svoju energiu

v športových súťažiach – vo florbale, volejbale i hode loptou na kôš. Tieto aktivity boli pripomenutím toho, ako využívať voľný čas zmysluplne, venovať sa svojim záľubám – napríklad i športu, a tak predchádzať postupnej závislosti na látkach, ktoré ničia zdravie ľudí. Záleží už len na nich, či sa budú venovať zmysluplným aktivitám podporujúcich zdravý životný štýl, alebo si budú postupne ničiť svoje zdravie.

–Mgr. Iveta Kališová
riaditeľka ZŠ s MŠ Ľubel'a-

TOMÁŠ ONDREJECH ÚSPEŠNÝ NA SÚŤAŽI V KULTURISTIKE

Náš spoluobčan Tomáš Ondrejch sa 30. októbra 2016 zúčastnil na súťaži Mozolani Fitness Cup 2016 v Dome odborov v Žiline. Súťaž je určená pre slovenské fitnessky a kulturistov, pričom ich motiváciou je nielen boj o medaily a poháre, ale aj o nomináciu na Majstrovstvá sveta v Bialystoku (11. - 13. 11.2016). Tohtoročnou novinkou súťaže bolo, že sa mohli prihlásiť aj neregistrovaní súťažiaci, čo bol aj prípad Tomáša Ondrejcha, ktorý v kategórii „Neregistrovaní muži – kulturistika“ skončil spomedzi 7 súťažiacich na 4. mieste.

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA KULTURISTIKY, FITNESS A SILOVÉHO TROJBOJA

Formulár 9

VÝSLEDKOVÁ LISTINA

Názov súťaže: MOZOLANI FITNESS CUP 2016
 Miesto: Dom odborov, Žilina
 Usporiadateľ: Mozolani Trainings Žilina
 Kategória: nereg. muži kult
 Dátum: 30.10.2016

Umiest.	Štart číslo	Meno a priezvisko	Príslušnosť klub, oddiel	1.kolo	2.kolo	3.kolo	Celkom
1	402	Róbert Kaňuk	Svidník		8	5	13
2	406	Tomáš Sentinek	Žarnovica		12	7	19
3	404	Livius Ihnatišin	Žilina		20	9	29
4	400	Tomáš Ondrejch	Čubefa, okr. Lipt. Mikuláš		22	11	33
5	407	Csaba Taliga	Šíd, okr. Lučenec		26	14	40
6	401	Dávid Majancsik	Turňa nad Bodvou		36	18	54

Výsledková listina kategórie Neregistrovaní muži kulturistika z Mozolani Fitness Cup 2016 (zdroj: www.mozolani.com)

Tomáš Ondrejch na súťaži Mozolani Fitness Cup 2016 (zdroj: archív T. Ondrejcha)

Teší nás, že ku úspechu Tomáša prispelo aj využívanie posilňovne zriadenej v priestoroch Kultúrneho domu v Ľubeli. Tento priestor má pre našich občanov určite opodstatnenie, keďže našu obec už aj v minulosti úspešne reprezentoval v kulturistike Jakub Kúkol, ktorý v roku 2013 získal titul Majstra Slovenska do 65 kg na Majstrovstvách Slovenska v kulturistike dorastencov.

-mm-

PREHÁŇALA SA PO ĽUBEĽSKOM IHRISKU, DNES REPREZENTUJE SLOVENSKO

Pred pár rokmi začala pod vedením Vlada Tholta na Ľubel'skom trávniku. Dnes hrá v slovenskej ženskej futbalej reprezentácii do 17 rokov. Lucia Droppová – býva v Liptovských Vlachoch, má 15 rokov a študuje na Gymnázium M. M. Hodžu v Liptovskom Mikuláši. Požiadali sme ju o rozhovor.

Bavil ťa šport od malička?

„Šport ma bavil už ako úplne malú. Rada som hrala kolektívne hry rôzneho druhu, no najradšej to boli loptové hry. Vždy som mala túžbu ovládať loptu nohami.“

Mala si v rodine nejaký vzor – človeka, ktorý Ťa k športu viedol?

„Môj starší brat hral futbal už skôr ako ja. Začal ma učiť najprv do lopty kopat' a neskôr loptu vedieť spracovať. Potom to boli rôzne triky s loptou, ako aj prihrávanie k želanému cieľu. Dá sa teda povedať, že mojím vzorom bol práve môj brat. On bol tou motiváciou, byť minimálne tak dobrá ako on vo futbale.“

Kedy si sa rozhodla hrať futbal, aké boli Tvoje začiatky ?

„Asi tak pred šiestimi rokmi ma zavolať kamarátka na futbalový tréning. Dôvod jej návrhu bol jednoduchý. Nechcela, aby medzi chlapcami – futbalistami bola sama dievča. Nemala som chuť ísť s ňou, no nakoniec ma presvedčila s tým, že si aspoň vyskúšam hrať futbal medzi chlapcami. No, a odvtedy hrávam. Prvý tréning ma zaujal, takže možno, keby nebola kamarátka vtedy trvala na tom, aby som s ňou išla na tréning, dnes by som nebola tam, kde som. Začínala som v TJ Partizán Ľubela ako úplný začiatok, všetko bolo nesmierne

ťažké, pravidlá, spracovanie lopty, prihrávky. Na mojej ceste za futbalom som natrafila na úžasného trpezlivého trénera Vladimíra Tholta. To je ďalší človek, ktorý sa zaslúžil o to, aby som získala k futbalu pozitívny vzťah.“

Ako si sa dostala do slovenskej reprezentácie?

„Dostať sa do reprezentácie, na to je len jediný recept. Vynaložiť všetko úsilie a snahu, proste spraviť preto všetko. Ak človek chce, dosiahne veľa. Ak máte talent, to je len omrvinka z toho, aby sa dostavil úspech. Je to hlavne o pevnej vôli a chcení. A ja som chcela. Výsledky sa nedostavia hneď, na tie si musíme počkať. Pozvánku do reprezentácie som dostala prvýkrát v marci tohto roku. Cestovala som do Maďarska a pamätám si, že som bola veľmi nervózna. Neskôr tréma opadla a aj vďaka výbornému kolektívu som presvedčila o tom, že si vstupenku do reprezentácie zaslúžim. V reprezentácii mám v súčasnosti post obrancu.“

Ako vyzerá týždeň futbalistky?

„Počas sezóny trénujem 4 až 5-krát do týždňa plus zápas, pomedzi to ešte škola a kamaráti. Takže je to celkom pestré.“

Futbal je skôr chlapčenská záležitosť, vymeníš niekedy kopačky za lodičky, dres za sukňu?

„Ešte sa mi to nestalo, no uvidíme časom.“

Kam sa chystáš po skončení gymnázia?

„Nerada veľmi plánujem, žijem spontánne prítomnosťou, ale určite pôjdem študovať na vysokú školu, popri ktorej budem hrať futbal ďalej.“

Veľa úspechov a ďakujem za rozhovor!

-jm-

VYŠTAHOVALECTVO Z OBCE ĽUBEĽA DO USA V ROKOCH 1892 – 1924 (3. ČASŤ)

V tabulke je uvedený prehľad vyšťahovalcov z obce Ľubela do USA v rokoch 1892 – 1924.

	Príchod do USA	Priezvisko	V origináli	Meno	Vek	Stav	Povolanie	Posledné bydlisko
83	14.01.1921		Krajci	Andrej	40	ž	workman	Lubella
84	21.02.1921	Krajči	Krajci	Jan	29	ž	workman	Zem Lubela
85	07.05.1913	Krajčiová	Krajcsi	Catarina	26	v	...	Nemeslubella
86	07.05.1913	Krajčiová	Krajcsi	Margit	8	s	...	Nemeslubella
87	07.05.1913	Krajčiová	Krajcsi	Anna	4	s	...	Nemeslubella
88	04.08.1920	Krajčiová	Krajci	Anna	26	v	housewife	Zem. Lubella
89	21.10.1903	Kubík	Kubik	Jan	34	ž	miner	K. Lubela
90	03.03.1905	Kubík	Kubik	Andras	24	s	...	Lubaela
91	08.08.1905	Kubík	Kubik	Andras	32	ž	farm. lab.	Kiraly Lubella
92	08.08.1905	Kubík	Kubik	Janos	27	ž	farm. lab.	Kiraly Lubella
93	05.02.1906	Kubík	Kubik	Adam	31	ž	farm. lab.	K. Lubela
94	09.02.1907	Kubík	Kubik	Ondrej	29	ž	farm. lab.	K. Lubella

95	09.02.1907	Kubík	Kubik	Jan	29	s	farm. lab.	K. Lubella
96	23.10.1907	Kubík	Kubik	Andrej	33	ž	farm. lab.	Király Lubella
97	28.10.1908	Kubík	Kubik	Andrej	31	ž	farm. lab.	Királylubella
98	28.10.1908	Kubík	Kubik	Adam	34	ž	farm. lab.	Királylubella
99	11.04.1909	Kubík	Kubik	Adam	23	ž	farm. lab.	Királylubella
100	11.04.1909	Kubík	Kubik	Janos	30	ž	farm. lab.	Királylubella
101	28.06.1910	Kubík	Kubik	Andrej	38	ž	farm. lab.	Nemes Lubella
102	23.12.1910	Kubík	Kubik	Andras	33	ž	farm. lab.	Királylubella
103	15.12.1912	Kubík	Kubik	Janos	33	ž	...	Királylubella
104	04.03.1914	Kubík	Kubik	Andras	39	ž	farm. lab.	Királylubella
105	12.03.1914	Kubík	Kubik	Andras	40	ž	farm. lab.	Nemeslubella
106	08.02.1911	Kubíková	Kubik	Eva	19	v	housewife	Királylubella
107	09.02.1907	Macík	Macik	Jan	37	ž	farm. lab.	K. Lubella
108	28.10.1908	Macík	Macik	Adam	25	ž	farm. lab.	Királylubella
109	08.07.1913	Macíková	Maczik	Anna	28	v	housewife	Királylubella
110	08.07.1913	Macíková	Maczik	Maria	4	s	none	Királylubella
111	03.03.1905	Martinka	Martinka	Adam	31	ž	...	K. Lubella
112	27.02.1906	Martinka	Martinka	Pavel	37	ž	farm. lab.	Lubela
113	05.07.1904	Mičuda	Miczuda	Gyorgy	25	ž	labourer	Király Lublo
114	09.10.1906	Mičuda	Micuda	Adam	25	ž	farm. lab.	K. Lubella
115	08.11.1910	Mičuda	Micuda	Adam	30	ž	farm. lab.	Királylubella
116	05.07.1904	Mičudová	Miczuda	Eva	23	v	none	Király Lublo
117	01.10.1907	Michnik	Michnik	Jan	23	ž
118	27.05.1913	Michnik	Michnik	Janos	19	s	farm. lab.	Nemeslubele
119	03.03.1905	Obelenski	Obelewski	Pal	34	ž	labourer	N. Lubella
120	02.04.1907	Oško	Osko	Andras	23	s	farm. lab.	Királylubella
121	05.05.1914	Oško	Osko	Gyorgy	42	ž	farm. lab.	Királylubella
122	10.05.1905	Podhor	Podhor	Ludolf	2	s	child	Királylubella
123	10.05.1905	Podhorová	Podhor	Julia	3	s	child	Királylubella
124	10.05.1905	Podhorová	Podhor	Zofia	26	v	...	Királylubella
125	31.01.1906	Šimo	Sinio	Adam	26	ž	farm. lab.	Kr Lubela
126	29.10.1908	Šimo	Limo	Adam	28	ž	farm. lab.	Királylubella
127	02.06.1913	Šimo	Sinio	Adam	33	ž	farm. lab.	Királylubella
128	25.06.1904	Škvarka	Skvarka	Adam	24	ž	labourer	Királylubella
129	29.10.1908	Škvarka	Slavarka	Adam	35	ž	farm. lab.	Királylubella
130	26.12.1908	Škvarka	Skvarka	Adam	28	ž	farm. lab.	Király Lubella
131	01.02.1909	Škvarka	Skvarka	Janos	24	ž	farm. lab.	Nemeslubella
132	04.03.1914	Škvarka	Skvarka	Janos	29	ž	farm. lab.	Nemeshubella
133	03.03.1905	Švec	Svecz	Janos	34	ž	labourer	K. Lubella
134	28.08.1906	Švec	Svec	Georg	26	ž	farm. lab.	Kir. Lubella
135	09.10.1906	Švec	Yvec	Adam	39	ž	farm. lab.	K. Lubella
136	09.10.1906	Švec	Yvec	Jan	35	ž	farm. lab.	K. Lubella
137	09.10.1906	Švec	Yvec	Jan	40	ž	farm. lab.	K. Lubella
138	09.10.1906	Švec	Yvec	Georg	32	ž	farm. lab.	K. Lubella

139	11.11.1908	Švec	Svecz	Gyorgy	41	ž	farm. lab.	K. Lubela
140	17.11.1908	Švec	Svec	Juraj	28	ž	farm. lab.	Kiralylubella
141	09.10.1906	Turčiak	Turciak	Andras	28	ž	farm. lab.	K. Lubella
142	29.10.1908	Turčiak	Turciak	Andrej	29	ž	farm. lab.	Kiralylubella
143	20.03.1902	Urban	Urban	Matyas	26	s	farmer	K. Lubela
144	01.10.1902	Urban	Urban	Adam	31	ž	farmer	Kiraly Lubela
145	05.05.1903	Urban	Urban	Jan	31	ž	farmer	Lubela
146	08.08.1905	Urban	Urban	Janos	29	ž	farm. lab.	Kiraly Lubella
147	17.10.1905	Urban	Urban	Rudolf	2	s	child	Kiralylubella
148	11.11.1908	Urban	Urban	Matyas	32	ž	farm. lab.	K. Lubela
149	08.11.1910	Urban	Urban	Jan	35	ž	farm. lab.	Kiralylubella
150	17.10.1905	Urbanová	Urban	Juli	3	s	child	Kiralylubella
151	17.10.1905	Urbanová	Urban	Zsofia	29	v	wife	Kiralylubella
152	11.11.1908	Urbanová	Urban	Zusanna	26	v	wife	K. Lubela
153	11.11.1908	Urbanová	Urban	Hana	6	s	child	K. Lubela
154	15.01.1914	Vdovcová	Vdovec	Ilona	4	s	...	N. Lubela
155	15.01.1914	Vdovcová	Vdovec	Anna	24	v	...	N. Lubela
156	03.03.1905	Vdovec	Dovecz	Janos	47	ž	labourer	Lubela
157	03.03.1905	Vdovec	Dovecz	Antal	14	s	labourer	Lubela
158	01.02.1909	Vdovec	Vdovecz	Pal	18	s	farm. lab.	Nemetlubella
159	05.02.1906	Viga	Viga	Jan	43	ž	farm. lab.	K. Lubela
160	01.02.1909	Viga	Viga	Gyorgy	46	ž
161	09.10.1906	Višňan	Visnan	Jan	28	ž	farm. lab.	K. Lubella
162	09.10.1906	Višňan	Visnan	Georg	24	ž	farm. lab.	K. Lubella
163	05.05.1914	Višňan	Visnyan	Adam	40	ž	farm. lab.	Kiralylubella
164	09.02.1907	Vrbenský	Vrbensky	Jan	39	s	farm. lab.	K. Lubella
165	01.10.1907	Vyšňan	Visnyan	Adam	53	ž
166	01.02.1909	Vyšňan	Wischmann	Georg	25	ž	farm. lab.	Kiralylubella
167	08.02.1911	Vyšňanová	Visnan	Maria	21	v	housewife	Kiralylubella

(pokračovanie v budúcom čísle Ľubel'ských novín)

POVEDZME TO PO ĽUBEĽSKY

-mm-

Striasť sa- zbaviť sa

Studeno- huspenina, aspik

Stuchlina- typický zápach starých alebo nevetraných vecí alebo priestorov

Súci- vhodný

Svéder- sveter

Sypáreň- sklad (napr. obilia) v domácich podmienkach

Šabrnkovať- oháňať sa, narábať s niečím

Šafáriť- zle zaobchádzať s peniazmi alebo majetkom, nešetriť

Šalovať- dávať debnenie (pri stavbe niečoho)

Šalung- debnenie

Šalamacha- človek, ktorý tára alebo je zamotaný

Šanovať- šetriť (si)

Šechtár- nádoba používaná pri dojení kráv; nádoba

na mlieko

Šibrinkovať- oháňať sa

Šichník- robotník (napr. na stavbe)

Šichta- pracovná zmena

Šikovať- viesť, sprevádzať

Šípiť- tušiť

Škarnicla- plechovka

Školovaný- vzdelaný, vyučený

Škriepny- hádavý

Škuráty- vemená

Škuty- vlasy

Šľafrok- nevkusný kus odevu

Šľak- stopa alebo šľak trafiť (keď je niečo neznesiteľné alebo šokujúce)

Šmakovať- chutiť

-mm-

MIESTNY SPOLOK SLOVENSKEHO ČERVENÉHO KRÍŽA V ĽUBEĽI OSLAVUJE 60 ROKOV

Červený kríž je medzinárodná dobrovoľná organizácia založená v r. 1863 na podnet švajčiarskeho humanistu a filantropa Jeana Henryho Dunanta. Sídлом Medzinárodného výboru ČK je Ženeva. Ľudskosť, nestrannosť, neutralita, nezávislosť, dobrovoľnosť, jednotnosť, univerzálnosť sú siedmimi základnými princípmi, ktoré vyjadrujú dôvod existencie celého medzinárodného hnutia. V arabských krajinách pôsobí tiež ako Červený polmesiac, v Izraeli ako Červený diamant.

Vznik Červeného kríža v Československu sa datuje do roku 1919 a jeho prvou predsedníčkou sa stala Alice G. Masaryková, dcéra prvého československého prezidenta T.G. Masaryka. V roku 1993 bol do Medzinárodnej federácie ČK prijatý Slovenský Červený kríž ako samostatná národná spoločnosť. Jej prvým prezidentom sa stal MUDr. Miroslav Chovanec.

Miestna organizácia Červeného kríža v Ľubeľi vznikla 20.2.1956. Jej zakladajúcimi členkami boli Zita Durná, Marcela Gejdošová, Božena Gejdošová, Helena Hrnčiarová, Marta Janičinová, Zuzana Jančiová, Angela Švecová. Predsedníčkou organizácie sa stala Marcela Gejdošová. Funkciu predsedníčky zastávali i Elena Budveselová, Mária Čižmárová, v rokoch 1970 až 1998 Elena Mihalovičová a od roku 1999 dodnes je predsedníčkou Mária Kubíková. Vo výbore organizácie sa vystriedalo viac ako 40 členiek a posledné 4 volebné obdobia výbor organizácie pracuje v zložení: Mgr. Mária Kubíková, Silvia Obrcianová, Elena Mihalovičová, Ing. Anna Hrnčiarová-Turčiaková, MUDr. Elena Hrbčová, Jana Kováčová, Marta Švecová, Emília Kubíková, Viera Kubíková, Erika Hrnčiarová, Mária

Húleková a do roku 2012 i zakladajúca členka organizácie Angela Švecová. Čo sa týka počtu členov, patrí organizácia medzi najväčšie združenia v obci, v súčasnosti ich evidujeme 110.

Každý rok organizujeme stretnutie členov doplnené kultúrnym programom, o ktorý sa väčšinou postarajú žiaci Základnej školy s materskou školou Ľubeľa, no vystúpili u nás i členovia DFS Sliačanček a DFsK Sliačanka z Liptovských Sliačov, ale kultúrnou vložkou nás často prekvapili i samotné členky výboru.

Od svojho vzniku sa členky organizácie aktívne zapájajú do celospoločenského diania v obci. Sú nápomocné pri zveľaďovaní našej obce, pri jej kultúrnom a sociálnom rozvoji.

Každoročne pripravujeme pre svoje členky, ale i širokú verejnosť zaujímavé prednášky z oblasti zdravotnej výchovy, poskytovania prvej pomoci, zdravého životného štýlu, racionálnej výživy, prevencie pred civilizačnými chorobami, či z oblasti boja proti negatívnym javom v spoločnosti. Mnohé z nich pripravila a odprezentovala MUDr. Elena Hrbčová, ktorá prišla do našej obce pracovať ako obvodná lekárka v roku 1990 a pôsobí tu dodnes. Ako lektori sa tiež predstavili MUDr. Machaj, MUDr. Jedlička, MUDr. Wurm, MUDr. Ujcová. Medzi vydarené podujatia patrili aj klubový večer „Významné lekárske osobnosti nášho regiónu“, klubový večer „Zdravé žitie – zdravé starnutie“.

Získavanie bezpríspevkových, resp. dobrovoľných darcov krvi považujeme za jednu z najvýznamnejších úloh vo svojej činnosti. Vážime si a vyslovujeme úprimné poďakovanie tým spoluobčanom, ktorí sa rozhodli nezištne darovať svoju krv, aby pomohli zachrániť život iným. Stalo sa tradíciou, že každoročne ich prizývame na hodnotiacu schôdzu, odmeníme ich malým darčekom a zapíšeme ich do Pamätnej knihy MS SČK. V našej evidencii od roku 1991 máme zapísaných 140 darcov a čo nás najviac teší, sú medzi nimi aj nositelia plakiet profesora MUDr. Jána Janského. Zlatej plakety (za 30 odberov u žien a 40 odberov u mužov) – Eva Urbenská, Stanislav Kubín a Radovan Grečner. Striebornú plaketu (za 20 odberov) získalo 16 darcov a bronzovú plaketu (za 10 odberov) vlastní 36 darcov z našej obce.

V oblasti práce s deťmi a mládežou sa zameriavame na deti v materskej a základnej škole. Každoročne pri

príležitosti MDD navštevujú členky výboru detí v MŠ, nielen preto, aby im priniesli sladkú maličkosť, ale hlavne preto, aby s nimi hravou formou besedovali o poslaní Červeného kríža, o poskytnutí prvej pomoci pri úrazoch, o tom ako predchádzať chorobám, ako i o darcovstve krvi. V základnej škole zas v spolupráci v minulosti s pani učiteľkami Valigurovou, Vrbenskou, Duchoňovou a v súčasnosti s pani učiteľkou Karelovou podporujeme a aktivizujeme činnosť mladých zdravotníkov, ktorí nám už neraz urobili radosť popredným umiestnením v okresných, regionálnych prípadne krajských zdravotníckych súťažiach.

V sociálnej oblasti v posledných rokoch do popredia čoraz viac vystupuje charitatívna činnosť. Táto nie je cudzia ani členom našej organizácie. Snažíme sa byť nápomocní a pomôcť všade tam, kde je to potrebné s prihliadnutím na naše možnosti, či už finančné alebo materiálne. V minulosti sme finančne prispievali ľuďom z oblastí postihnutými povodňami, organizovali sme zbierky detského šatstva a hračiek pre detské domovy, niekoľko rokov sme boli nápomocní pri organizovaní stretnutia najstarších občanov so starostom obce v rámci podujatia „Október – mesiac úcty k starším“. V súčasnosti naša pomoc spočíva v osobných návštevách bývalých členiek v sociálnych zariadeniach, v návštevách dlhodobo chorých, v susedskej výpomoci osamelým a starším občanom. Prostredníctvom Územného spolku SČK Liptov cez charitatívnu akciu „Pomáhame potravinami“ sme mohli potravinovými balíčkami obdarovať osamelé matky s deťmi a osamelých seniorov.

Nie je nám cudzia ani kultúrno-spoločenská oblasť. Tu sa snažíme uchovávať a oživovať ľudové tradície ako tradičná fašiangová bursovačka (organizujeme ju spravidla 1x za 4 roky), počas veľkonočných sviatkov formou podujatia Jarné inšpirácie, predvianočné a vianočné obdobie spestrujeme podujatiami - Na Ondreja, Adventný čas, Čarovanie s krásou. V súčasnosti sme rozšírili svoje aktivity tiež o organizovanie poznávacích zájazdov. Navštívili sme Krakov a Prahu. Spoločne sme sa zúčastnili divadelných predstavení v Slovenskom komornom divadle v Martine, no necháme si ujsť ani spoločnú návštevu divadelných predstavení v rámci lubel'ského divadelného festivalu „Lubel'afest“. Nedá mi na tomto mieste nespomenúť podujatie z roku 2003 - návšteva Svätého Otca Jána Pavla II. v Banskej Bystrici. Tejto významnej udalosti sa zúčastnili ako dobrovoľné zdravotné sestry i naše členky Mariana Magerčiaková a Marika Kubíková. Ich pričinením sa i náš spolok zaradil medzi tie, ktoré napomohli k úspechu tohto podujatia, za čo nám písomne poďakoval vtedajší diecézny banskobystrický

biskup Mons. Mgr. Rudolf Baláž.

Aktívna činnosť našej organizácie nezostala nepovšimnutá ani v štruktúrach SČK. Naše členky: MUDr. Elena Hrbčová pracovala ako predsedníčka Územného spolku SČK Liptov v rokoch 1998 až 2012, kedy sa na celoštátnom sneme SČK stala viceprezidentkou SČK. V roku 2011 jej bolo udelené aj najvyššie vyznamenanie SČK – Medaila Henryho Dunanta. Mgr. Marika Kubíková zastáva od roku 2006 dodnes funkciu riaditeľky sekretariátu SČK Územného spolku Liptov v Liptovskom Mikuláši. V rade územného spolku aktívne pracuje aj PhDr. Mgr. Mariana Magerčiaková, PhD. Osemnástim dlhoročným a najaktívnejším členkám boli udelené ocenenia SČK cez Územný spolok Liptov, a to zápis do Knihy cti Územného spolku SČK Liptov a vyznamenanie SČK II. stupňa za obetavosť, humanitu a dobrovoľnú službu.

Najzložitejšia situácia je vo finančnom zabezpečení chodu organizácie. Ako nesamostatná právnická osoba nemáme prístup k získaniu finančných príspevkov zo štátnych zdrojov. Našu činnosť finančne nepodporuje ani SČK. A tak sme odkázaní na získavanie finančných prostriedkov z iných zdrojov. V minulosti to bolo najmä organizovanie tanečných zábav (do roku 2003 sme každoročne zorganizovali 2 až 3 zábavy), brigádnická činnosť, zber liečivých rastlín. V súčasnosti je financovanie zabezpečené hlavne z predaných členských známok, čo predstavuje 50% podiel, ďalej z organizovania fašiangových bursovačiek, príspevkov od sponzorov a dobrovoľných príspevkov od samotných členov. Obec prispieva na zakúpenie upomienkových darčiekov pre darcov krvi. Všetkým členom, sponzorom a v neposlednom rade obci patrí naše poďakovanie za každý príspevok.

Záverom mi dovoľte vysloviť presvedčenie, že i naďalej budeme zviditeľňovať činnosť organizácie, prispievať k šíreniu humanitnej červenokrížskej myšlienky. Naším cieľom je byť nápomocní nielen obci, ale všade tam, kde je pomoc Červeného kríža potrebná.

-Mgr. Mária Kubíková
predsedníčka MS SČK v Lubeli-

ZMENA VÝVOZU TUHÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU!

Od roku 2017 sa mení termín vývozu tuhého komunálneho odpadu zo štvrtkových dátumov na utorkové. To znamená:
Prvý vývoz bude 10.1.2017 (utorok), potom 24.1.2017 (utorok) a každý nasledujúci utorok, tak ako doposiaľ každý druhý týždeň.

Pozývame vás na

Štefanský výstup na Viackov

Kde: stretnutie pred KD Ľubela o 8:00
Kedy: 26. december 2016
Začiatok výstupu: 8:15 od horárne v Lipt. Kľačanoch

25.12.2016 KD Ľubela

mega show

DJ's:
DJ EMTYDEE • DJ RIKO
DJ SHYPO • DJ KENEDY • DJ RUDY

Start : 21:00 Entry: 5€

2. ročník volejbalového turnaja o putovný pohár starostu obce Ľubela

Občerstvenie zabezpečené!

Štart prvého zápasu naplánovaný o 9hod. Štartovné: 6 osôb (18 euro)

Družstvá môžete prihlásiť do 3.1.2017 na tel. čísle 0917 335 143

Podujatie organizuje: Lukáš Kubík a Lucia Kubíková

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU ĽUBELA VÁS SRDČE NE POZÝVA NA

2. ŠKOLSKÝ PLES

KULTÚRNY DOM V ĽUBELI

4. 02. 2017 19,00 hod.

VSTUPNÉ: 25,00 € /osoba

Čaká Vás: WELCOME DRINK, PRÍPITOK, PREDJEDLO, VEČERA, KAPUSTNICA, PROGRAM, TOMBOLA

V cene je zahrnuté: fľaša vína pre pár, minerálna voda, káva

HUDBA: DJ MARIAN KRÚPA

Predpredaj vstupeniek: ZŠ s MŠ Ľubela 0911 352 458 skola@zslubela.edu.sk

Lubel'ské ochotnícke divadlo K. O. Urbana

uvádza komédiu v dvoch dejstvách

Sólo na triangel

Antonín Procházka

Zdanlivo idylické Vianoce sa po nečakanom príchode manžela z väzenia zmenia na bláznivý kolotoč plný prekvapení. Ruská mafia, otravná domáca a ruka zákona sa postarajú o to, že počas sviatkov nebude nuda.

Úprava: Lucia Kanderová
Réžia: Jana Mlynarčíková
Scéna: Jana Mlynarčíková, Kristína Jurščáková
Hudba: František Vyšňan
Texty sleduje: Nina Slavkovská, Kristína Turčiaková

Herecké obsadenie:
Alfonz - Erik Gemzický
Nina - Lucia Kanderová
Edo - Roman Jurščák
Edita - Oľga Guothová
Ester - Sofia Karmen Magerčiaková
Fero Sklo - Šimon Kandra
Policajt - Peter Slavkovský
Rus - Kristína Turčiaková
Nadežda - Petra Čepelová

Premiéra: 25.12.2016 18:00 hod. KD Ľubela vstupné: 1,50 €

ĽUBELSKÉ NOVINY – informačný občasník pre občanov. X. ročník. Vydáva: obec Ľubela, Ľubela 346, 032 14. IČO: 00 315 567. Tel.: 044/5593246, email: lubela@lubela.sk, web: www.lubela.sk. Redakčná rada: Ing. Erik Gemzický, PhD., PhDr. Mgr. Mariana Magerčiaková, PhD., Mgr. Jana Mlynarčíková, Mgr. Peter G. Hrbatý, Ing. Stanislav Morong, PhD., Mgr. Erika Miklášová. Vydavateľ nezodpovedá za obsah reklamy a inzercie. Evidenčné číslo v MK SR: EV 5454/16. ISSN: 2453-9791. Vytlačil: REPROservis v náklade 400 výtlačkov. Distribúcia vlastná. Vydanie: december 2016.